

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 13 czerwca 2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Wzgórza Kielczyńskie PLH020021**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Wzgórza Kielczyńskie PLH020021 zatwierdzono decyzją Komisji Europejskiej jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty 12 grudnia 2008 r., którą opublikowano w Dzienniku Urzędowym Komisji Europejskiej 13 lutego 2009 r. (wejście w życie dnia 6 marca 2009 r.), a wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I Dyrektywy siedliskowej tj.:

- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*),
- 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*,
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

oraz gatunku rośliny i zwierzęcia wymienionych w Załączniku II i IV Dyrektywy siedliskowej:

- 4066 zanokcica serpentynowa *Asplenium adulterinum*,
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Wzgórza Kielczyńskie PLH020021 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy siedliskowej.

Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się w 2013 roku w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla

obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Siedlisko 6210 murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*) zachowało się tylko we fragmentach, na granicy pomiędzy lasem a polami oraz na jednej z polan w szczytowej partii zachodniej części Wzgórz Kiełczyńskich. Fragment murawy kserotermicznej nad nieczynnym kamieniołomem koło Książnicy jest obsadzony sosną zwyczajną *Pinus sylvestris*. Występują tu gatunki ciepłolubne takie jak strzęplica nadobna *Koeleria macrantha*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, goździk kartuzek *Dianthus carthusianorum*, macierzanka zwyczajna *Thymus pulegioides* – w murawach tych ma swoje ostatnie znane stanowisko na Dolnym Śląsku leniec alpejski *Thesium alpinum*. Obecnie na siedlisku nie jest prowadzone użytkowanie kośno-pastwiskowe. Siedlisko zachowane jest w stopniu złym, ekstensywny wypas (lub koszenie) powinno zapewnić poprawę stanu ochrony siedliska. Siedlisko zajmuje około 0,11% obszaru (0,43 ha), jako bardzo rzadkie w Sudetach powinno podlegać ochronie czynnej.

Siedlisko 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* – zarówno na skałach naturalnych jak i w odkrywkach dawnych kamieniołomów - rozwijają się tu pionierskie zbiorowiska paproci skalnych z udziałem zanokcicy serpentynowej *Asplenium adulterinum*, zanokcicy klinowatej *Asplenium cuneifolium*, zanokcicy skalnej *Asplenium trichomanes* i paprotki zwyczajnej *Polypodium vulgare*. Stanowiska te, z uwagi na największą w kraju populację zanokcicy serpentynowej *Asplenium adulterinum*, są szczególnie ważne dla różnorodności biologicznej obszaru. Siedlisko kluczowe dla zachowania populacji zanokcicy serpentynowej *Asplenium adulterinum* zajmuje powierzchnię około 1,39 ha (0,35% obszaru).

Siedlisko 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) na terenie Wzgórz Kiełczyńskich zostało stwierdzone w ramach powszechnej inwentaryzacji Lasów Państwowych z roku 2007. Zakwalifikowano tu zarówno dojrzałe drzewostany dębowe, jak i lasy gospodarcze z wysokim udziałem sosny, a nawet olchy. Część z tak zakwalifikowanych wydzieleń została wyłączona z powierzchni siedliska w trakcie przeprowadzonej weryfikacji terenowej w 2013 roku. Wszystkie drzewostany dębowe zweryfikowane w latach 2010-2013 wykazały przynależność do siedliska *91I0 ciepłolubne dąbrowy. Siedlisko o niewysokiej randze w obszarze, jednak nie zweryfikowane wydzielenia mogą należeć do siedliska *91I0. Siedlisko zajmuje około 3,56% obszaru (12,50 ha).

4066 zanokcica serpentynowa (*Asplenium adulterinum*), gatunek paproci ściśle związany z siedliskami serpentynitowymi, występujący w Polsce wyłącznie na Dolnym Śląsku w Sudetach i na ich Przedgórzu. Łącznie znamy na dziś nie więcej jak 600 kęp tego gatunku, przy czym około 80% populacji (około 500 osobników na 7 stanowiskach) utrzymuje się w Obszarze. Zanokcica serpentynowa jest kluczowym przedmiotem ochrony w obszarze.

Obszar jest żerowiskiem dla populacji rozrodzkiej 1324 nocka dużego (*Myotis myotis*), która ma schronienie na strychu kościoła w Kielczynie (w obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Kielczyn PH020099). Szacowana w Obszarze liczebność to 51-100 osobników, co stanowi mniej niż 1% populacji krajowej, nierównomiernie wykorzystuje cały obszar jako żerowisko. Stopień zachowania siedliska jest trudny do oceny ze względu na brak odpowiednich wskaźników dla prawidłowej oceny żerowisk nocka dużego. Populacja nieizolowana, w obrębie rozległego obszaru występowania.

W trakcie prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w obszarze. W efekcie przeprowadzonych badań terenowych dodano do listy przedmiotów ochrony w obszarze siedlisko:

- *91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*).

Siedlisko *91I0 ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*) na terenie Wzgórz Kielczyńskich występuje na stokach południowych oraz na kopułach szczytowych, w miejscach gdzie podłoże serpentynitowe jest pokryte cienką warstwą gleby. Zgodnie z najnowszą analizą syntaksonomiczną należą one do zbiorowiska *Galium verum-Quercus petraea*, zbliżonego do niżowych dąbrów świetlistych *Potentillo albae-Quercetum*. Charakteryzuje je występowanie, nawet w niewielkich liczebnościach, gatunków takich jak zanokcica klinowata *Asplenium cuneifolium*, lepnica rozdęta *Silene vulgaris* czy przytulia właściwa *Galium verum*. Siedlisko o wysokiej randze w obszarze, ponieważ stwierdzona tu postać geograficzno-ekologiczna ciepłolubnych dąbrów związana z podłożem serpentynitowym występuje w Polsce wyłącznie w obszarach Natura 2000 Wzgórz Kielczyńskie PLH020021 oraz Masyw Ślęży PLH020040. Jego ochrona jest więc istotna z punktu widzenia zróżnicowania biogeograficznego siedliska. Siedlisko zajmuje około 7,39% obszaru (29,81 ha).

Ponadto, w trakcie prac nad planem stwierdzono występowanie w granicach Obszaru trzech siedlisk: 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) o powierzchni 0,23 ha (0,06% powierzchni obszaru), 8150 środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe o powierzchni 0,1 ha (0,025% powierzchni obszaru) oraz 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) o powierzchni 1,86 ha (0,46% powierzchni obszaru) i w związku z powyższym zaproponowano uzupełnienie SDF także o ww. siedliska - z kategorią D (nieznaczące).

Powyższe dane pozwoliły na opracowanie i przekazanie do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wniosku o wprowadzenie zmian do SDF Obszaru. SDF został zaktualizowany przez GDOŚ w marcu 2014 r. Zaktualizowany Standardowy Formularz Danych Obszaru zawiera listę przedmiotów ochrony, zmienione parametry siedlisk przyrodniczych (wielkość zajmowanej powierzchni, reprezentatywność, stan zachowania i ocenę ogólną) i gatunków (stan siedlisk, ocena znaczenia obszaru), dokonano zmiany oceny znaczenia obszaru dla siedliska przyrodniczego 6210 murawy kserotermiczne, 9190 kwaśne dąbrowy i gatunku 4066 zanokcica serpentynowa (typ i wielkość ich populacji), jak również uzupełniono opis obszaru, wartość przyrodniczą, znaczenie oraz zagrożenia.

W Obszarze dominują tereny leśne, które są jednocześnie kluczowe w zakresie ochrony siedlisk przyrodniczych, jak i siedlisk gatunku 4066 zanokcica serpentynowa *Asplenium adulerinum*. Większość płatów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków znajduje się na działkach należących do Skarbu Państwa w zarządzie PGL – Lasy Państwowe Nadleśnictwo Miękinia.

Ze zidentyfikowanych zagrożeń najważniejszymi dla 6210 muraw kserotermicznych są zmiana składu gatunkowego (sukcesja), zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska oraz problematyczne gatunki rodzime. W przypadku siedliska naskalnego 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* zagrożeniem jest zmiana składu gatunkowego (sukcesja), obce gatunki inwazyjne oraz problematyczne gatunki rodzime. Natomiast w przypadku siedlisk leśnych 9190 kwaśne dąbrowy i *91I0 ciepłolubne dąbrowy najważniejszymi zagrożeniami są obce gatunki inwazyjne, problematyczne gatunki rodzime oraz zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. Głównym zagrożeniem dla kluczowego przedmiotu ochrony w obszarze – zanokcicy serpentynowej *Asplenium adulerinum* jest występowanie gatunków inwazyjnych – niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* (zagrożenie praktycznie niemożliwe do wyeliminowania z uwagi na biologię i powszechność występowania gatunku) oraz robinii akacjowej *Robinia pseudaccacia* oraz nadmierne zacienienie przez podrost drzew liściastych i dojrzały drzewostan.

Działania ochronne mają na celu poprawę istniejącego złego (U2) stanu przedmiotów ochrony, tj. poprawę ich stanu poprzez ochronę czynną (dotyczy siedlisk 6210 murawy kserotermiczne, 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, 9190 kwaśne dąbrowy, *91I0 ciepłolubne dąbrowy). Działania ochronne wskazane dla siedlisk gatunku 4066 zanokcica serpentynowa oraz dla gatunku 1324 nocek duży *Myotis myotis* mają na celu utrzymanie istniejącego stanu zachowania gatunku (co najmniej U1).

Zaplanowany monitoring dotyczy kontroli płatów siedlisk przyrodniczych i oceny ich stanu zachowania w zakresie wykonywania działań ochronnych oraz oceny stanu populacji gatunków 4066 zanokcica serpentynowa *Asplenium adulterinum* i 1324 nocek duży *Myotis myotis*.

Plan zadań ochronnych nie zawiera wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wsi Kielczyn, Książnica, Jędrzejowice, Wirki i Wiry, jak również w planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Analiza przedmiotowych dokumentów wykazała, że ich ustalenia nie będą miały negatywnego wpływu na przedmioty ochrony Obszaru.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

Pierwsze spotkanie informacyjne, na którym przedstawiono założenia projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, listę obszarów, dla których sporządzane będą plany zadań ochronnych oraz zasady współpracy odbyło się w dniu 4 marca 2010 r. Na spotkanie zaproszone zostały właściwe samorządy gminne na terenie których znajdują się obszary Natura 2000, dla których są opracowywane plany zadań ochronnych. Następnie 28 lutego 2011 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz 1 marca 2011 r. w Gazecie Wyborczej o zasięgu województw: dolnośląskim, ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzania projektów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (w tym dla przedmiotowego obszaru). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy w Dzierżonowie i Marcinowicach. Kolejnym obwieszczeniem z dnia 28 listopada 2012 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektów planów zadań ochronnych dla 5 obszarów Natura 2000 (w tym dla przedmiotowego obszaru). Obwieszczenie zostało umieszczone na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ we Wrocławiu w dniach 29 listopada – 21 grudnia 2012 r., a także zostało opublikowane w dniu 29 listopada 2012 r. w Gazecie Wyborczej w wydaniu dolnośląskim. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń: Urzędu Gminy w Dzierżonowie

(3 grudnia – 24 grudnia 2012 r.), Urzędu Gminy Marcinowicach (3 grudnia 2012 r. – 8 stycznia 2013 r.) oraz Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie (4 grudnia - 27 grudnia 2012 r.).

W procesie prac nad planem zadań ochronnych dla Obszaru zorganizowano dwa spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, na które zaproszono osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych, grupę ekspertów oraz inne zainteresowane strony. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, przedstawiono obecny stan wiedzy o Obszarze i jego przedmiotach ochrony. Poza tym omawiano kwestie korekty granic Obszaru, Standardowego Formularza Danych, zapisy dokumentów planistycznych oraz rzeczywiste i potencjalne zagrożenia, jakie zidentyfikowano w obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i przedmiotów ochrony. W trakcie pierwszego spotkania odbyła się wizja terenowa.

Obwieszczeniem znak WPN.6320.75.2014.JZ z dnia 19 marca 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej w dniu 20 marca 2014 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń: Urzędu Gminy w Dzierżoniowie, gdzie wisiało w dniach 20 marca – 10 kwietnia 2014 r., Urzędu Gminy Marcinowicach, gdzie wisiało w dniach 20 marca – 10 kwietnia 2014 r., Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie, gdzie wisiało w dniach 20 marca – 10 kwietnia 2014 r. i Starostwa Powiatowego w Świdnicy, gdzie wisiało w dniach 20 marca – 10 kwietnia 2014 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Uwagi do projektu planu przekazane przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych we Wrocławiu dotyczyły:

1. Usunięcia zidentyfikowanego zagrożenia istniejącego dla siedlisk przyrodniczych 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) i *9110 ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) - J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska - z uwagi na fakt, iż zastosowana w trakcie badań terenowych metodyka GIOŚ nie daje podstaw do stwierdzenia, że we wszystkich

płatach siedlisk przyrodniczych w Obszarze (o dużym zróżnicowaniu wiekowym) występuje zbyt mała ilość martwego drewna.

Uwagę uwzględniono częściowo. Wyniki badań terenowych nie wskazują, aby uśredniona ilość martwego drewna w postaci martwych pni stojących i leżących w obszarze była większa niż 10 m³/ha, w związku z powyższym nie ma przesłanek do wykreślenia ww. zagrożenia istniejącego. Jednocześnie przeredagowano zapis wskazując, iż zagrożenie to dotyczy większości płatów ww. siedlisk leśnych.

2. Ograniczenia występowania płatów siedliska przyrodniczego 6210 murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*) zlokalizowanych w wydzieleniu 262 a, b obręb Sobótka, do wydzielenia 262 b (dawnego nieużytku pokopalnianego) lub całkowite usunięcie siedliska z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 z uwagi na fakt, że siedlisko przyrodnicze występuje na gruntach leśnych i nieużytkach oznaczonych w ewidencji gruntów jako Ls i N, a nie na gruntach stanowiących trwałe użytki zielone.

Murawy kserotermiczne obecnie zachowały się tylko w dwóch fragmentach, w zachodniej części Wzgórz Kielczyńskich. Stan ww. siedliska w Obszarze oceniono na U2 (zły). Pomimo tego, że fragment murawy kserotermicznej nad nieczynnym kamieniołomem koło Książnicy jest obsadzony sosną, to występują tu gatunki ciepłolubne takie jak strzęplica nadobna *Koeleria macrantha*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, goździk kartuzek *Dianthus carthusianorum*, macierzanka zwyczajna *Thymus pulegioides*. Ponadto w murawach tych ma swoje jedno z ostatnich znanych stanowisk na Dolnym Śląsku leniec alpejski *Thesium alpinum*. W związku z powyższym pomimo złego stanu zachowania siedliska przyrodniczego, z uwagi na ekstrazonalny charakter oraz na wysoką wartość dla różnorodności biologicznej obszaru oraz silnie zagrożonego wskutek zaprzestania użytkowania i sukcesji naturalnej siedliska - nie uwzględniono przedmiotowej uwagi. Mając na względzie, iż murawa położona jest na gruntach stanowiących lasy i nieużytki (Ls, N), a nie trwałe użytki zielone przeredagowano zapisy dotyczące działań ochronnych, w następujący sposób „podejmowanie działań ochronnych opierających się na wynikach monitoringu stanu zachowania siedliska i wskazań ekspertów ukierunkowanych na ochronę siedliska przyrodniczego 6210 i reagowanie na dynamikę zmian w siedlisku”. Jako podmiot odpowiedzialny wpisano organ sprawujący nadzór nad obszarem oraz Nadleśnictwo Miękinia.

3. Przesunięcia kolejności podmiotów odpowiedzialnych za działania ochronne dla siedliska przyrodniczego 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* oraz gatunku 4066 zanokcica serpentynowa *Asplenium adulterinum*, tak aby na pierwszym miejscu był umieszczony organ sprawujący nadzór nad obszarem, ze względu na fakt, że działania te nie są

standardowym postępowaniem stanowiącym obowiązek jednostek Lasów Państwowych lub nie mieszczą się w ramach prowadzonej gospodarki leśnej. Uwagę uwzględniono.

4. Usunięcia Nadleśnictwa Miękinia spośród podmiotów odpowiedzialnych za działania ochronne dla siedliska 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* polegających na ręcznym usuwaniu gatunków inwazyjnych, z uwagi na fakt, że używanie przez jednostki Lasów Państwowych herbicydów może być sprzeczne z zasadami certyfikacji obszarów leśnych i ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2013r. poz. 455). Uwagi nie uwzględniono, pozostawiając Nadleśnictwo Miękinia wśród podmiotów odpowiedzialnych za zwalczanie gatunku inwazyjnego. Jednocześnie działanie ochronne przerezagowano, umożliwiając zastosowanie innych skutecznych metod usuwania gatunków inwazyjnych.

5. Uzupełnienia załącznika nr 5 do zarządzenia w zakresie działania ochronnego dotyczącego uzupełnienia stanu wiedzy dla płatów siedlisk 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, 9190 kwaśne dąbrowy i *9110 ciepłolubne dąbrowy. Uwaga jest bezpodstawa, gdyż działania te są wpisane w treść opiniowanego projektu zarządzenia.

6. Usunięcia fragmentu płatu siedliska 9190 kwaśne dąbrowy z wydzielenia 246 d obręb Sobótka. Uwagi nie uwzględniono - płat siedliska w danej lokalizacji został wskazany na podstawie Powszechnej Inwentaryzacji Przyrodniczej ALP z roku 2007. Siedlisko zostało wskazane w części wydzielenia z dominującym dębem (część zachodnia wydzielenia 246 d), część wydzielenia z dominującym świerkiem nie została włączona w płat siedliska. W związku z faktem, że płat ten nie był weryfikowany terenowo w trakcie prac nad planem zadań ochronnych dla przedmiotowego Obszaru, w treści opiniowanego projektu zarządzenia wskazano na potrzebę uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie występowania tego siedliska we wskazanej lokalizacji.

7. Przesunięcia warstw wydzieleni i siedlisk przyrodniczych w warstwach GIS. Jednakże ta techniczna uwaga nie dotyczy treści opiniowanego projektu zarządzenia.

Uwagi przekazane przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska dotyczyły:

1. Uszczegółowienia wskazanych zagrożeń i ich opisów. Zmieniono błędną nazwę zagrożenia I01 z „nierodzące gatunki inwazyjne” na „obce gatunki inwazyjne” oraz doprecyzowano zapis odnośnie problematycznych gatunków rodzimych w zakresie dębu czerwonego, wskazanego w opisie niewłaściwie wśród gatunków nitrofilnych. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej przeniesienia zagrożenia dotyczącego palenia ognisk w pobliżu stanowisk zanokcicy serpentynowej *Asplenium adulterinum* do zagrożeń istniejących, gdyż jak wynika z obserwacji terenowych przeprowadzonych w ramach prac nad planem zadań ochronnych Obszaru w chwili obecnej zagrożenie takie nie występuje.

2. Uszczegółowienia wskazanych celów zadań ochronnych. Doprecyzowano zapisy dotyczące celów działań ochronnych dla siedlisk i gatunku nietoperza będących przedmiotami ochrony w obszarze, wskazując na docelowy mierzalny stan ochrony.
3. Zwiększenia częstotliwości monitoringu w zakresie oceny stanu zachowania siedlisk leśnych. Do zaplanowanego w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych monitoringu stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wykorzystana zostanie metoda PMS, jednakże częstotliwość monitoringu została dostosowana do uwarunkowań przyrodniczych i możliwości finansowych organu sprawującego nadzór nad obszarem Natura 2000. Częstotliwość monitoringu jest wystarczająca dla określenia stanu ochrony przedmiotów ochrony w ramach planu zadań ochronnych i pozwoli na zaobserwowanie ewentualnych zmian zachodzących w siedlisku.
4. Usunięcia GIOŚ spośród podmiotów odpowiedzialnego za monitoring stanu ochrony nocka dużego *Myotis myotis*. Przeredagowano zapis wskazując, iż GIOŚ nie jest podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie monitoringu w ramach planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, jednakże na stanowiskach objętych Państwowym Monitoringiem Środowiska, w przypadku posiadania środków, może taki monitoring przeprowadzić. Ponadto uzupełniono planowany monitoring o ocenę stanu populacji gatunku w odniesieniu do zanokcicy serpentynowej *Asplenium adnigrum* dodając jednocześnie GIOŚ, który na stanowiskach objętych Państwowym Monitoringiem Środowiska, w przypadku posiadania środków, również może taki monitoring przeprowadzić.
5. Zmian stylistycznych w szablonie zarządzenia. Uwagi nie uwzględniono pozostając przy dotychczas stosowanym szablonie zarządzenia.
6. Zmiany zaplanowanych działań ochronnych dla nocka dużego *Myotis myotis*. Dla tego gatunku w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących, a wskazane działanie ochronne ma na celu jedynie podnoszenie wiedzy i świadomości lokalnego społeczeństwa o zagrożeniach i sposobach ochrony gatunku. Ponadto wskazane podmioty odpowiedzialne za to działanie uczestniczyły w pracach nad planem zadań ochronnych Obszaru, a sprecyzowanie roli poszczególnych podmiotów jest w typowo edukacyjnym działaniu bezzasadne.
7. Doprecyzowania uwarunkowań prowadzenia gospodarki leśnej pod kątem zbyt małej ilości martwego drewna w ramach działania ochronnego zaplanowanego dla siedlisk leśnych w Obszarze. Z uwagi na fakt, iż długofalowy cel działań ochronnych jakim jest poprawa istniejącego złego (U2) stanu zachowania siedliska, do stanu co najmniej U1 (niezadowolający) w zakresie poszczególnych wskaźników, w tym wiek drzewostanu, gatunki obce geograficznie, martwe drewno, może zostać osiągnięty w ramach aktualnie prowadzonej gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującym Planem

urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Miękinia, nie wskazano szczegółowych uwarunkowań dotyczących gospodarki leśnej.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 12 czerwca 2014 r.